

Поради батькам дітей з глибокими порушеннями зору

Дорогі батьки!

Так сталося, що Ви стали батьками незвичайного, особливого малюка. Ваше маленьке Сонечко має порушення зору, через яке цей малюк сприйматиме світ зовсім по-іншому – не так, як усі інші діти, не так, як Ви.

Та попри це, Ваша дитина може рости, розвиватися, пізнавати світ, гратися та радувати Вас своїми досягненнями. Їй просто потрібні Ваші любов, турбота, увага, підтримка й трошки більше, ніж звичайно, терпіння і віри у її можливості.

Сподіваємося, що наші поради Вам у цьому допоможуть.

Виявлення порушень зору у дитини

Батьки мають бути надзвичайно уважними до фізичного розвитку малюка, його поведінки, перших реакцій на світло, звуки, голос матері, іграшки. Це важливо для вчасного виявлення можливих відхилень у розвитку дитини, зокрема її зору.

У віці одного року слід перевірити, чи немає у вашої дитини косоокості, аномалії рефракції чи інших розладів зору. Від того, коли ви помітите в малюка порушення зору, залежатиме вчасна рання допомога та його подальший розвиток. Поки дитина мала, не лише батькам, а й спеціалісту важко визначити, може вона бачити чи ні. Коли лікар-офтальмолог скаже вам, що йому складно визначити ступінь збереженості зору в дитини, це не пуста відмова. Адже, попри застосування певних методів, встановити це справді важко, оскільки зір здійснюється не лише очима, а й мозком. Щоб визначити ступінь збереженості зору, треба застосувати ще й поведінкові методики, які потребують тривалого спостереження за дитиною.

Віковий період від народження дитини до 6 місяців життя є критичним періодом формування зорової системи. Саме на етапі потужного розвитку зорової системи обмеження зорового досвіду стає особливо небезпечним, бо призводить не тільки до зниження рівня зорових функцій, а й до затримки психомоторного розвитку дитини.

Як перевірити зір дитини в домашніх умовах?

З'ясувати стан зору малюка можна і в домашніх умовах. Для цього необхідно, щоб малюк був у доброму настрої і не плакав, а в приміщенні не було сліпучих джерел світла.

У віці до 4-х місяців ви можете перевірити, чи фокусує дитина погляд на предметі чи стежить за переміщенням предметів. Візьміть яскраву велику іграшку і подивіться, чи зосереджує

дитина увагу на ній, чи слідкує поглядом, коли ви переносите її праворуч і ліворуч, догори і донизу, по колу в обох напрямках; чи є реакція звуження зіниць, коли ви наближуєте іграшку на відстань 15-20 см і розширення зіниць під час віддалення іграшки на відстань 60-80 см.

Слід звернути увагу й на те, як малюк слідкує за іграшкою очима, чи однаково рухаються очні яблука вправо-вліво, вгору-вниз, по колу, плавно чи переривчасто вони рухаються під час прослідковування.

Із 6-місячного віку можете спробувати з'ясувати, чи бачить ваш малюк дрібні предмети. Для цього посадіть дитину до себе на коліна перед столом, на якому розсіпте дрібні предмети (гудзики, намистинки). Важливо, щоб світлі предмети були на темній скатертині, а темні – на білій. Якщо дитина не тягнеться до них, не звертає уваги на дрібні предмети і деталі іграшок, це може бути одним із показників зниження зору. Із 6 місяців можна виявити й можливі відхилення в полях зору дитини. Для цього треба посадити малюка на коліна до мами, перед ним на столі розкласти іграшки. Інший дорослий ззаду і збоку голівки дитини має тихенько виводити іншу, бажано яскравого кольору, іграшку.

Межа поля зору фіксується, коли дитина, помітивши іграшку, повертає до неї очі і голівку. Важливо зрозуміти, чи рівноцінно малюк користується зором обох очей. Для цього посадіть дитину на руки, дайте їй цікаву іграшку. Закривайте долонею по черзі то одне, то друге око дитини, не торкаючись її обличчя. Виявіть, чи є у дитини спроба відвести руку дорослого чи виглянути з-під руки.

Якщо у вас з'явилися найменші підозри на проблеми розвитку зору у вашої дитини, необхідно проконсультуватися у лікаря-офтальмолога.

□

Основні випадки, коли обов'язково рекомендується показати дитину офтальмологу:

- ✓ незвична чуттєвість до сонячного світла. Як правило, людина кліпає або мружиться впродовж кількох хвилин, коли дивиться на яскраве світло. Але якщо дитина весь час, поки знаходиться на вулиці, кліпає очима і мружить очі, може свідчити про те, що її оченята потребують лікування;
- ✓ затуманені або мутні зіниці можуть означати, що кришталик став мутний, крізь нього погано проходить світло. Помутніння кришталика називається катарактою. Хоча вважається, що на катаракту хворіють старші люди, однак іноді з цим захворюванням діти народжуються; □
- ✓ якщо очі у дитини весь час знаходяться в русі та злегка посмикуються;
- ✓ якщо очі дитини не фокусуються на одному об'єкті, то це ускладнює роботу мозку з об'єднання сприйманих кожним оком зображень в одне. У цьому випадку око, яке передає нечітке зображення, поступово слабшає і може зовсім перестати бачити;

Після того, як дитині виповниться рік, знову перевірте стан її зору. Деякі недоліки зору вдається виправити за допомогою окулярів. Більшість маленьких дітей залюбки носять окуляри, якщо в них справді краще бачать.

□